

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
peik Nachf., Anton Oppalik.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Skstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarifară
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în lumina
Abonamente pentru Anul 1904:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
Nr-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și strălămate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Nr-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 190.

Brașov, Sâmbătă 28 August (10 Septemvrie).

1904.

Rëndunica dela Pecica.

Înainte cu două săptămâni am încheiat aprecierile noastre asupra celei mai nouă fase a așa numitei cestiuni naționale cu următoarele cuvinte: Omenii „noului curent“ erăși au dat peste o alegere suplimentară de deputat și vor să repeteze la Pecica, în comitatul Aradului, „acțiunea“ dela Nădlac. *Deja ei sunt pe cale a se depărta și instrăina și mai tare de problemele partidului nostru național, dovedind ast-fel, că s'au rupt cu totul de el și rătăcesc ca nise corăbieri fără de buselă.*

Acea alegere de întregire la Pecica, cum scim, s'a făcut. Românii de acolo, la indemnul și sub conducerea Aradanilor, au intrat în lupta electorală, grupându-se parte mare în jurul unui candidat de deputat propriu al lor, Român de naționalitate. Scim de altă parte, că la Pecica nu s'a întâmplat, ca la Nădlac; că candidatul Românilor a fost anunțat la timp și că a intrat ceva peste a patra parte a voturilor câte s'au dat în total în decursul alegerii.

Se dice, că scopul celor cari au pus în scenă „acțiunea“ dela Pecica n'a fost să scotă din acest cerc un deputat român, căci nu erau șanse, — deore-ce în acest cerc sunt 20,000 locuitori Români față cu 28,000 Maghiari, Șvabi, Sârbi ș. a. — ci numai de a face un exercițiu pentru alegerile viitoare generale. În fine se aduc laude disciplinei ce a domnit între alegătorii români, cari au votat pentru candidatul român.

Nu ne indoim nici de aceea, că poporul, care rămase credincios candidatului român, a fost animat în urma discursurilor înfocate ce i-s'au ținut. Cu toate acestea ne vedem nevoiți a constata cu durere, că de rëndul acesta la Pecica omenii „noului curent“ s'au depărțat în adevăr și mai tare, decât o au făcut'o la

Dobra și la Nădlac, de programul partidului nostru național.

Cei drept nu s'a economisit la Pecica de loc cu cuvântul „național“, „candidat național“, „partid național“, dăr pentru aceea în toate vorbirile, apelurile și publicațiunile private la acesta alegere nu s'a accentuat și nu s'a făcut amintire o singură dată de programul partidului național. Cetiț'am despre aceea, că candidatul român dela Pecica și-a spus „programul său“, și că a desfășurat „stegul său“, despre aceea însă ca el să fi pășit înaintea alegătorilor săi cu programul unui partid, și încă a unui partid național, nici pomenire nu s'a făcut.

La Dobra, deputatul despre care se dicea, că a „spart ghiața“, mai vorbise încă de programul partidului național, ceruse numai să fie ciuntit să fie trup fără cap. Candidatul Românilor de la Pecica a lăsat să cadă în Dunăre, prin spărtura ce a făcut'o alesul Dobrei, și trunchiul programului național și și-a croit un program pe trupul său, care se nu-l pōtă aduce în prea mare conflict cu vederile sale de pe timpul, când a funcționat ca solgăbiru.

Decă d-l Dr. George Popa, candidatul Pecicanilor, este în adevăr una din rëndunicile noiei ere, ce voiese să-o inaugureze la viitoarele alegeri naufragiații din „campania memorandistă“, atunci putem să gratulăm de pe acum actualului său viitorului ministru-presedinte de stocul, ce se formeză pentru inciriparea unui viitor partid guvernamental între Români.

Brașov, 27 August v.

Nouele proiecte pentru armată.

Din Viena se anunță, că ministrul comun de război *Pitreich* a fost primit de curând în audiență la palatul din Ischl și a raportat Majestății Sale despre *nouele proiecte militare*. Audiența a fost precedată

de negocieri între cele două guverne, al căror rezultat a fost, că guvernele s'au învoit asupra planului definitiv al proiectelor. Nouele proiecte, cari se basază pe serviciu activ de doi ani, vor fi prezentate camerelor îndată după vacanța parlamentară.

Cestiunea naționalităților și ordinul ministrului Pitreich. Se scie ce nemulțumire a produs în sinul naționalităților nemaghiare din Ungaria ordinul ministrului comun de război *Pitreich* privitor la maghiarisarea corespondenței în armată. Un diar din Budapesta a adus chiar scirea, că înainte de a-se publica acest ordin, s'a ținut o conferență presidiată de însuși Majestatea Sa, al cărei obiect de discuție a fost acest ordin. În conferență șeful statului major general br. *Beck* — dice fōia amintită — s'a exprimat contra ordinului *cu considerarea la cestiunea naționalităților*, er părerea lui *Beck* a fost împărțită și de arhiducele *Francisc Ferdinand*, moștenitorul presuntiv al tronului. Scirea, firesce, a produs impresie neplăcută în cercurile maghiare și ale guvernului din Budapesta, er oficiosul „*Bud. Tud*“ se grăbesce a publica un comunicat oficios, în care se dice, că cele afirmate de fōia maghiară n'au nici o basă, de ore-ce o astfel de conferență nici nu s'ar fi ținut.

Un nou ordin al ministrului Berzeviczy. Ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică *Berzeviczy* a dat, acum la începutul anului școlar, un nou ordin. De astă-dată ministrul se adresează către inspectorii de școle. Inspectorii de școle sunt îndrumați să controleze mai strict atât activitatea învățătorilor, cât și a preparanților și să facă atenți pe învățători, că ei nu numai în școlă, ci și afară de școlă să exercite influența lor de educatori. Cere mai departe dela inspectorii de școle să-i raporteze exact despre învățătorii, cari nu sciu unguresce și despre aceea, cari au predat cu succes, ori cu nesucces limba maghiară în decursul anului școlar. Pretinde apoi d-l *Berzeviczy*, ca cu ocaziunea sărbătorilor naționale maghiare

să se arboreze steaguri unguresci pe edificiile tuturor școlilor populare primare, pe edificiile preparanților și pe „*kisdodv*“-uri.

Uniunea „democraților“ din dieta Bucovinei. Mercuri s'au intrunit în Cernăuți deputații bucovineni „democrați“, spre a se constitui. Au luat parte 17 deputați: români, ruteni și germani, alegându-se de president al uniunii deputatul Dr. *Aurel Onciul*, er de vicepreședinti deputații *Nikolai de Wasilko* (ruten tînăr) și directorul magistratului *Wiedman* (german.) S'a luat hotărîrea, ca pe lângă constituirea uniunii, fie-care națiune să-și susțină clubul ei. Noua uniune, numărând 17 membrii, are majoritatea în dieta viitoare a Bucovinei, deorece numărul tuturor deputaților dietei bucovinene este numai de 31.

Un discurs al împăratului Wilhelm. La prânzul, ce s'a dat zilele-aceste în Hamburg în onorea împăratului Wilhelm acesta, răspundend la toastul primarului, a ținut un discurs politic, în care etă ce a dis:

„Poporul german are dreptul de a-și crea o flotă de război și o armată necesară pentru apărarea intereselor sale. Nimeni nu ne va pute opri, ca să le desvoltăm conform propriilor noastre dorințe și a voinței noastre. Cei-ce au vădut eri defilarea regimentelor, vor fi în clar, că ce însemneză armata și flota. Regimentele, cari au defilat eri, au o istorie. Ele și-au versat sângele, ca să unescă din nou patria și să creeze imperiul. Prin aceea, oă armata creată de bunicul meu a fost o armă ascuțită în momentul pericolului, el a realizat din nou unitatea poporului german și de când poporul german este unit și patria deplin înarmată, domnesce pacea. Sunt pe deplin pētruns de convinsingerea, că Dumnezeu imi va da putere, ca cu ajutorul bravelor regimente să mențin pacea pentru poporul german.“

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Amintiri

de acum 30 de ani.

Era ziua de Sf. Maria-Mare 1875. Imi aduc aminte ca astăzi.

Tata venise dela biserică cu o ciorchină de struguri, de ne-a strepețit la toți dinții; erau struguri din viile comunei Săcădate.

Abia se desbracă de bundă (o haină lungă de postav, pe care o pōrtă preoții din țera Oltului) și ciop, vine badea Ion al Stanciului cu fratele său Irimie, — Dumneșeu să-i ierte, că amēdoi dorm somnul vecinic.

Ce vor fi plănuit acești omeni cu tata, nu sciu, destul că i-am audīt dīcend:

„Părinte! ne-am hotărīt, ce o fi să fie, de vor fi de trebă îi dăm la cursul popiei, de nu la cursul dăscăliei, și decă

nici acolo nu vor face ispravă, îi facem lăcătuși. — Să veți Sfinția Ta, că nu suntem singuri. Cantorul Mărtian își duce pe Nechitu, Ionu lui Lazăr pe Vasile, al Mărcoi pe David, Vlădășel pe Mihailă, Mihailă al Domnică-i încă își duce băiatul, Chiva Fică de asemenea, Corcodel nu se lasă mai pe jos, Racotă vrē pe amēdoi, ba chiar vēduva Postōie își duce pe Gheorghe al ei la Sibiu și, să nu vorbim în un cēs rēu, Gligore al Danciului încă nu se lasă. Un întreg regiment! Ii scōtēme Sași din școli nu altceva, dēr la anul viitor ce va fi, nu vor încăpē prin școlī, va fi nevoie de un nou gimnasiu.

„Bravo!“ le dice tata, „timpul este scurt, decă v'ați hotărīt, atunci mîne sēră să fiți gata, că încep inscrierile, să vē înțelegeți și cu boresele“ (nevestele).

„Așa este părinte, dēr la boresle nici nu le-am spus, scim bine, că ele vor face gură, că nu se prea pot deslipi de sdrāmăliei āștia de copii, pare că îi ducem în cătane, nu la școlă“.

Vorba nu a rămas vorbă, ci faptă,

căci în dimineța zilei următoare erau toți în ființă în capul satului, bieteile mame plāngeau de sfășiau vēzduhul, pare că plecam la spānzurătōre, nu la școlă.

Gligore al Danciului, care avea a doua nevastă, și care era mamă vitregă pentru Vasile al lui, încă plāngea; el vēdēndu-o a dis: „āsta nu e semn bun, mai că 'mī vine s'o iau înapoi spre casă“ — dēr rușinea față de ceilalți nu l'a lāsāt.

Nevasta lui Grigorie nu a fost proroc mincinos, căci bietul Gligore nu a brodit'o bine cu băiatul.

Încărcăți pe trei căruțe, am plecat odată cu scōtērea ciurdei din sat la Sibiu și la cēsurile 8 am ajuns la țintă, ne-am scuturat de prav, am dat cu puțină apă pe ochi și cu câte un covrig în mână am luat'o spre tērgul cel mic, fără de a mai avē nevoie de peptenat, că eram tunși ca 'n palmă.

În tērg ne-am îmbrăcat cu așa numita togă de diac, un roculeț din postav albastru numit „recāl de student“ său „recāl vēnāt“, și astfel montați am pornit'o

spre gimnasiul sășesc unde toți am fost primiți în clasa a II-a gimnasială, afară de Vasilie al Gligori Danciului, care vēdēnd pe dascālul nemțesc cu patru ochi (adecă cu ochelari), un anume Friedrich Sturm, a luat'o la fugă și nu s'a oprit de cât în fundul căruței; el a isprăvit repede gimnasiul.

După înscriere ne-am instalat cu toții în cartir la un măcelar de lângă casarma infanteriei (Kempelkaserne), și luāndu-ne rămas bun de la părinți am rămas în Sibiu, alegāndu-ne cariera de doftori, advocați, protopopi, ingineri și alte meserii mai inalte, cāntānd veselī în cor de atētea voci cāți eram:

„Frunză verde liliac
„Dulce-i gură de diac,
„Dēr nu-i dulce nici sālcie,
„Numai cum 'mī place mie.“

Acum la școlă nu glumă, și ne umbla bine, că nu eram necopți la cap, eram mărișori, cu trei din noi se umplea o bancă, pe când Sașii încăpeau 10 în una. Anii trecură repede și otava era de

O problemă veche, dér încă de actualitate.

I.

Avem înaintea noastră „Anuarul școlii comerciale române din Brașov pe anul 1903—1904.”* Se spun multe, și bune și rele în acest anuar. Se tratăză de afaceri pur școlare, dér și de cestiuni, cari nu sunt propriu đis școlare, dér în legătură cu școla, mai bine đis despre legăturile diferitelor noastre școle cu viața practică. Legăturile școlii de comerț și influența ei asupra comerțului mare și mic românesc de import și esport și a celui mic de detaliu, sunt trecute de tot cu vederea. Atinge însă unele cestiuni încă de actualitate, cari trec peste cadrul didactic și școlar și ne privesc pe noi Români în genere, de aprópe.

În partea I. neoficială anuarul tratăză despre carierele abiturienților, în a II-a atinge cestiunea cursului practic și în a III-a ne dă datele oficiale școlare.

Mi-se pare greșit, că autorul (directorul școlii comerciale A. Vlaicu) pornesce de la cestiunea socială și socialistă, când poporul nostru atât de cumpătat e din fire chiar cu totul străin utopiilor lui Karl Marx, Lassall etc., și numai fórte cu greu îl putem convinge, de pildă, despre utilitatea pământului de cultură comasat față cu cel necomasat. Óre autorului să fie cu totul necunoscute succesele obținute de socialistii din România, d'alde Nădejde, Mortun, Genică Athanasiu și alții, cari sunt ađi înșirați în partidul național liberal, ba unii chiar și în cel vechiu conservator? Óre țărani și muncitorii agricoli români de pe șesurile Ungariei, cari un moment s'au lăsat a fi amăgiți de agitațiile răuvoitoare, mai mult comuniste decât socialiste ale instigatorilor evrei, să nu se fi cumințit prin pățania lor de la Aleșd, ca să nu mai umble după cai verđi pe părăți?

Era decí de prisos, de a încălci o cestiune pur românescă cu socialismul, care la noi de fapt nu există și nu va exista curénd.

Tot așa de greșit mi-se pare și încheierea ce o face autorul, când arată fericirile ce-i așteptă pe absolvenți. Drepturile bacalaureaților acestei școle sunt: că ei sunt primiți în academia de agricultură din Magyaróvár (pentru-ca din candidați de negustori să se facă candidați de agronomi și de mari agricultori); că-i primesc în diferite Academii comerciale maghiare, patru în Budapesta și una în Clușiu, (căci cu comerțul maghiar și cu limba maghiară se vor procopsi fórte mult în comerțul internațional, și mai cu seamă cu Academia maghiară din Clușiu — ba bine că nu și cu cea unghurască din Fă-

* Anuarul școlii comerciale superioare greco-orientale române din Brassó-Brașov, pe anul al XXXV al existenței sale, 1903—1904, publicat de Arsenie Vlaicu director.

cósă pe sub nasul nostru, eram flăcăi nu glumă. Mihailă al lui Vlădășel, al lui Ion al Stanciului și a lui Mihailă Domnică, au plecat de sərbătorile Crăciunului acasă și nu i-a mai putut aduce nici un 4 boi la școlă; ei au absolvat mai înainte ca toți și s'au și însurat.

Din clasa a III gimnasială, împératul ne răpesc pe Vasile al Ióni lui Lazăr și fi schimbă cariera de avocat cu cea de căprariu, în anul următor al lui Raootă îl urmăză și o parte găsesc asil în seminarul Andreian, ca pedagogi, și astăđi sunt luminătorii generației tinere în comuna natală.

Mai rămăsesem 4, cari am avut fericirea de a intra în gimnasiul superior, dér unul s'a poticnit și numai trei l'am absolvit.

Din acești trei unul s'a făcut militar și astăđi este locotenent în Bosnia, ceilalți doi au diferite funcțiuni prin România.

De sub Surul.

găraș),—ér că pe basa art. 1 de lege din 1883 cu cunoscințele și atestatele, ce le posed, ei sunt primiți (?) la oficiile postale, administrative, monopoluri de tabac, la oficiile de cassă, la cassierile centrale ale statului și oficiile de dare, la munții de pietate ai noștri, — cari nu există — pot fi aplicați și la tóte biurourile de comptabilitate și de control ale statului: în ministerii, direcțiunii financiare, direcțiunile domeniilor statului etc. etc.

A rămăsesem însă dator autorului de a ne arăta cu nume și cifre, câți dintre cei 379 absolvenți cu diplomă ai școlii noastre de comerț în lungul șir de 35 ani, de când există această școlă, s'au împărțit și în vrednicii la noi acasă de aceste mari drepturi și beneficii din partea statului? Decât a le înșira în pomelnic tóte aceste pretinse drepturi și beneficii, cari de fapt nu există decât pe hârtie, mai bine le trecem cu vederea, și ne da în resumat *carierile*, fie cât de modeste, *obținute de foștii elevi ai școlii, fie în țără, fie în străinătate*. Până acuma lumea cunósce un singur beneficiu din partea statului: favorul de a servi ca voluntar pe un an în armată — în loc de 3, pentru cei cu diplomă de absolvare ai școlii comerciale.

Dér scopul și menirea școlii comerciale nu a fost și nu póte fi crearea de *carriere*, ci *propagarea comerțului între Români și înmulțirea și întărirea numărului clase de comercianți români* de pe vremuri, ce se afla în Brașov, print'o mai bună pregătire de comptabil și agenți ai lor. Și pentru acest scop al meseriei și branșei proprii, au adus bătrânii negustori români din Brașov obolul lor, nu neînsemnat, la înființarea și întreținerea școlii comerciale române, față cu cerințele timpului. Era decí mai nimerit și mai important să aflăm din anuarul școlii cestiuni și propuneri despre desvoltarea comerțului la Români; apoi cauzele, cari au contribuit la pierderea marelui număr al negustorilor noștri și câți dintre tinerii trecuți prin școla de comerț au îmbrățișat comerțul practic, fie în țără, fie în străinătate, și în care anume branșe au găsit ei mai ușor condițiune și angajamente și au ajuns la o situațiune materială și morală independentă? — asupra căror ar trebui să ne îndreptăm privirile noastre.

Și în comerțul internațional de esport și import pot să aducă tot așa de bine folóse némului românesc și să facă stare și câștigue renume și pentru ei și pentru poporul din care au eșit. Póte că se vor găsi și mijlócele cele mai nimerite de a-i plasa pe cei mai mulți în negoț acasă, și pe unii în străinătate, la locurile cele mai potrivite pentru trebuințele noastre, ca să fie mijlocitorii și canalul de scurgere și desfacere al produselor poporului nostru.

Este timpul, credem, că după 35 ani trecuți să nu ne mai îmbătăm cu apă rece și amăgim cu iluziuni deserte, ci cunoscând de aprópe mijlócele de cari dispunem și puterile noastre de producțiune, să căutăm să ne formăm ómenii pentru trebuințele noastre proprii, și nu ale altora, și nici pentru a-i trimite pe aci încolo pentru a nu-i mai vedé mai mult, ér capitalul investit cu instrucțiunea și formarea lor, să ne aducă procente cât mai mari și să fie cât mai bine utilizat. Decí nu este numai cestiune de *pâne și de cariere* pentru câțiva indiviđi, ci de *promovarea producțiunii și avuției naționale* prin cei câțiva chemați și aleși, căci pâne mai bună, mai rea, cum a dat Dumnezeu, o aveau și acasă la părinți, o are sêracul, ca și cel ce trăiesce din mila altuia.

Prin urmare nu se tratăză de pânea cător-va, ci de îndrumarea unei părți mai număróse din popor pe calea onorabilă și fórte productivă și bănósă a comerțului. Căci decă este bine și de folos să ai pe negustor la îndemână și prăvălia în sat, și să nu fi silit să alergî la tîrg și orașe peste 4—5 sate adeseori pentru un lucru de nimica, apoi este cu mult mai bine, ca banul și câștigul din mâna Românului să rămână și să trecă tot la Român, ér clasa medie — mai cultă și cu inteligența ei mai numé-

rósă — să fie aceea, care să dea îndrumare și o valóre mai mare producțiunii naționale, prin concentrarea ei, fasonarea produselor ei, în forme mai potrivite, să-i caute debușeuri și desfacere și astfel să dirigeze pe muncitor și producător, ca și pe consumător. Din acest punct de vedere trebuia organizat și privit învêțămêntul nostru în genere și cel profesional în special.

În privința acésta, va recunósce orî și cine, am umblat pân' acum numai pe dibuite.

Résboiul ruso-japones.

Retragerea lui Kuropatkin la Mukden.

Atât din sorginte rusescă, cât și din sorginte japonesă se anunță, că *Kuropatkin* a eșit din pericolul în care ajunsese la Yantai, și cu grosul armatei sale se retrage spre Mukden. Catastrofa, ce îl amenința la Yantai au înlăturat-o cu multă dibăcie secțiunea gardei răsăritene și ariergarda. Garda răsăritenă a reținut pe Kuroki cu succes la minele de la Yantai, ér ariergarda rusescă a împiedecat pe celelalte două armate japoneze în trecerea riului Taichiho atât timp, până când armata cea mare rusescă a putut să plece din Yantai spre Mukden. Ariergarda rusescă a adus în îndeplinirea misiunii sale jertfe nespuse de mari. Chiar mareșalul japones *Oyama* đice, în raportul său, că „numai după lupte continue și sêlbătice de patru zile”, i-a succes lui Kuroki să o determine a-și părăsi pozițiunea. Acésta resistentă puternică a ariergardei rusesce a făcut, ca drumul de retragere al Rușilor să fie deschis și Kuropatkin să iasă din situațiunea amenințătoare în care se afla.

După o depeșă din Londra trupele de tren rusesce au sosit deja în Mukden și tóte bateriile rusesce, afară de acele pe cari Rușii au fost siliti să le lase pradă Japonesisilor, *sunt acum în siguranță*. Depeșă adaugă, că *Kuropatkin*, care până acum se bucura numai de renumele unui strateg mediocru, astăđi a devenit unul din strategi de primul rang, și retragerea pe care a operat-o, va fi memorabilă în istoria rêsboielor.

„Daily Mail” đice, că Rușii și Japonesisii înaintéază acum în linii paralele și *lupta decisivă se va da numai de acum înainte*, de óre ce retragerea Rușilor la Mukden se face cu sistem, ér Japonesisii îi urmăresc orbesce.

Interesantă este următórea telegramă, ce au primit-o din Mukden diarele din Berlin:

Pe drumul de țără dintre Yantai și Mukden se mișcă un șir nesfârșit de trupe, a căror avangardă a sosit deja la Mukden. Șirul de trupe e încheiat de artilerie, care acopere retragerea tuturor trupelor rusesce. Drumurile sunt aprópe impracticabile. Japonesisii înaintéază și ei cu mari fórte militare pe drumul ce duce spre sud de linia ferată; în stânga drumului, pe țărmul riului Liao înaintéază trupe japoneze nefsemnate. Japonesisii desfășură o mare energie, ca să ajungă la Mukden mai curénd, de cât Rușii. Spre nord de Mukden s'a auđit deja, la 20 chlometri, o viuă canonadă. Retragerea lui Kuropatkin o îngreunéază mult atacurile neconținute ale Japonesisilor, cari mereu sunt pe urmele lui. Pierderile Rușilor au fost mari cu deosebire la flancul stâng. În general đis însă, pierderile lor nu sunt însemnate. Cinci sute de vagóne de tren, încárcate cu tot ce se póte închipui, le-au transportat destul de timpuriu. Numai pierderile, ce le-au suferit în artileria cea grea, le simt mai tare. În forturile de la Liaoyang Rușii au lăsat 12 obuziere și 12 mortiere, al căror transport e imposibil.

Diaryl militar „*Ruski Invalid*” đice, că la Liaoyang *Kuropatkin* n'a vrut să dea luptă decisivă. Scopul lui la Liaoyang n'a fost altul, de cât să decimeze forțele japoneze, să-i opăcésca și să-i rețină până când va primi ajutóre noue din Europa. Acésta i-a și succes în mare parte și în cele cinci zile din urmă de la Liaoyang, și-a delegat cu strălucit succes problema *atât din punct de vedere strategic, cât și al tacticei*.

Étă acum ce raportéază mareșalul

Oyama la Tokio asupra evenimentelor de la 24 August până la 4 Sept.:

Rușii țin încă ocupate minele de cărbuni de la Yantai. E probabil, că la Yantai se va da o luptă. Minele Yantai sunt singurele mine de cărbuni în Mancuria, din care cauză posesiunea lor e de mare însemnătate pentru Ruși. O parte a trupelor rusesce țin încă ocupat Yummissu, spre sud de Yantai. Trupele lui *Kuroki* sunt în contact cu inamicul. Flancul stâng și centrul japones s'au oprit pe țărmul stâng al riului Taichiho. *Oyama* vré să trimită aceste trupe pentru a ocupa înăltimile situate spre nord de Muchang. *Kuropatkin* a ars tóte podurile, chiar și podul de peste Taichiho. Pierderile Japonesisilor de la 25 August încóce nu s'au stabilit încă cu esactitate. *Probabil însă că ele sunt mari*. Despre tunurile ce le-au luat Japonesisii de la Ruși, *Oyama* nu spune nimic. (Se scie numai atât, că la Amping și Anșanșan, Rușii au pierdut 16 tunuri). Spiritul trupelor — đice mai de parte *Oyama* — este escelent, deși în timp de đece zile au trebuit să dea multe atacuri cu mari jertfe. În decursul đilei de 30 August *Kuropatkin* a primit neconținut întăriri. La urmă el dispunea de cel puțin 12 divisiuni. *Pierderile lui nu sunt cunoscute*. Spre vest de Hayingtai *Kuroki* a întâmpinat o resistentă desperată. Numai după lupte sêlbătice de patru zile i-a succes a scóte pe Ruși din pozițiunile lor. E clar, că *în urma acestei resistentă îndârjite a Rușilor în acest loc* (Hayingtai), *linia de retragere pentru armata lor principală li-a stat deschisă și astfel ei au înlăturat o înfrângere nimicitoare*.

După depeșele din urmă, Kuropatkin nu se va opri la Mukden, ci va merge mai departe spre nord până la Tienling séu Charbin. La Tienling Kuropatkin va dispune de fortificațiuni escelente.

Flota baltică spre Estremul Orient.

Diaryl „*Lokalanzeiger*” primesce din Petersburg următórea telegramă:

Flota baltică plecă definitiv mâne (Sâmbătă) în 10 l. c. n. din Kronstadt spre Libau, ér de aici în 14 l. c. n. spre Estremul Orient. Escadra este compusă din 40 vase, între cari și vasele de transport, sub comanda amiralului *Roschdestvensky* și a vice-amiralului *Folkersam* și *Engquist*. O escadră deosebită compusă din 19 vase sub comanda amiralului *Birlev* însoțesce flota până la Skagen, de unde se reîntórce érași la Kronstadt Roschdestvensky speră, a ajunge la locul de destinațiune în 13 Decemvrie.

SCIRILE DILEI.

— 27 August v.

D-l Ioan Cipu, până acum secretar de finanțe reg. ung. în Brașov, care, precum scim, a fost înaintat la postul de director locțiitor de finanțe și strămutat de aici la Zombor, a părăsit aseră Brașovul, spre a ocupa noul său post. Cu regret îl vedem părăsind acest oraș, unde printr'o muncă și activitate neobosită și prin hărnicia sa și-a câștigat stima generală a locuitorilor orașului nostru. Dovadă cuvintele pline de recunoscință, ce i-le-a adresat cu acésta ocaziune atât organul sânesc, cât și foile maghiare de aici, accentuând, că orașul nostru perde în d-l Cipu un funcționar, care a dovedit în poziția grea, ce-a avut-o, rare cunoscințe speciale și multă conscientiositate. Li urăm d-lui Cipu succes tot mai mare în cariera sa și aceeași mulțumire, ce credem, că a avut-o cât timp a stat în mijlocul nostru.

Profesori noi. D-l Dumitru Lupan, fost profesor suplent la gimnasiul gr. or. român din Brașov, a fost ales profesor la gimnasiul din Năséud. — D-l Ioan Lupas, absolvent al facultății de filosofie din Budapesta, a fost ales profesor suplent la gimnasiul din Brad.

Principesa de Coburg în Paris. Telegrama sosite din Paris înregistrează scirea, că principesa Luisa de Coburg se află în împrejurimea Parisului, unde e ținută ascunsă de redactorul diarului „*Journal*” Nousanne, care în înțelegere cu locot. Matassits au pus la cale fuga principesei. Poliția din Paris n'a primit până acuma ordin de urmărire.

Tinerimea maghiară a concurat anul acesta — după-cum constată cu bucurie „*P. L.*” — în număr mare la institutele militare. Anul acesta vor fi primiți peste tot 43% de aspiranți din țările co-

rónei ungare; s'au prezentat însă mult mai numeroși, așa că mulți au trebuit să fie respinși.

După 30 de ani. Diarul „Alkotmány” scrie: Un industriaș maghiar emigrat înainte de 30 ani, întorcându-se pentru afaceri la Budapesta, a făcut următoarele declarațiuni:

„Am avut o grozavă desamăgire. Budapesta este frumos oraș, dér se nu spună nimeni, că e oraș maghiar. Ierusalimul nu cred să fi fost mai jidovesc, de cât Budapesta în zilele noastre. Umblând pe străzi, promenade, la teatre, restaurante, băi și alte localități publice, în toate părțile întâlnesci tipuri, cari numai ungurești nu sunt. Dumneșule! Ce s'a făcut rassa maghiară? Unde sunt Ungurii? Toate isvârile de câștig sunt în mâinile jidovilor!“...

Numire. Ministrul de justiție a numit pe d-l Dr. Emil *Hafegamu*, practicant la tribunalul din Clușiu — vice-notar la judecătoria din Hida.

Inundațiile din județul Tulcea. În județul Tulcea plóia cădută în ultimele zile a fost atât de abondantă, încât a provocat adevărate desastre. În comuna Casla din acel județ, torentul format de plóie a luat o casă, provocând mórtea unei cadăne, care s'a înecat. În comuna Somova, torentul de apă, ce trecea prin sat, ajunsese la o înălțime de doi metri. Populațiunea, înspăimântată, se urcase pe acoperișii caselor și aștepta de acolo trecerea valului furios, care amenința să tîrască după el tot ce întâlnea în cale. Vitele au fost luate de apă, precum și multe case, hambare etc. Perceptorul circumscripției s'a urcat pe casa de bani, de frică să nu fie luat de apă și a stat acolo, până când ómenii statului au venit și l'au scos. Pagubele produse sunt foarte mari.

Un spre-dece asasinat. Din New-York se comunică următoarele: Poliția a arestat pe arendașul Marx stabilit în apropiere de Colchester din Connecticut. Marx, un evreu bérân din Polonia, care are deja a treia femeie și 24 copii de la femeile sale, era considerat în împrejurimile fermei sale ca un avar. În grădina sa s'a găsit la o săpătură ósele unui muncitor, după două zile s'au mai găsit ósele altor doi muncitori. Aceste descoperiri îngrozitoare au fost destăinuite poliției de un muncitor. Se face cercetări la fermă, de óre-ce există bănuieala, că Marx a înláturat încă dece muncitori, pentru a nu le plăti léfa. Soția lui e acuzată de complicitate în omorul muncitorului ale cărui rămășițe s'au găsit în grădina și de cari se spune, că sunt ale unui muncitor polones, care a fost în serviciu la Marx și care a dispărut de mai multă vreme în mod misterios.

Sinuciderea unui avocat. În Viena s'a sinucis zilele aceste avocatul Ludwig Herz. La inventarierea casei s'a aflat, că avocatul sinucigaș a defraudat depozitele clienților în sumă de peste un milion de coróne.

Un mormânt de trei mii de ani. În hotarul comunei Divék (com. Nitra) făcându-se săpătură, s'a dat peste o urnă în care s'a găsit cenușa unui om și numeroase bijuterii, inele etc. Se dá cu scotéla, că această urnă ar fi de 2500—3000 ani. Urna s'a trimis la muzeul din Budapesta.

Seiri mărunte din România. Pe la sfîrsitul lunii Septemvrie sunt așteptați la Sinaia *príncipi moștenitori ai Angliei*, príncipele și príncipeasa de Galles.

— Societatea „Stupina” va construi pe teritoriul *expositiunii agrare* din București un pavilion, în care va expune produsele sale și va înființa o pepinieră cu pomi roditori, o ráchitărie și stupărie.

— La congresul internațional al *căilor ferate*, ce se va ține la Viena, statul român va fi reprezentat prin d-l N. Hárjeu, secretar general al ministeriului de lucrări publice.

Musica orășenească va concerta mâine, Sâmbătă, la órele 5½ p. m. pe promenada de jos, ér Duminecă la órele 11 a. m. pe promenada de sus.

1. Efect sigur vindecător. Toți aceia, cari sufer de nemistuire séu stomacul nu funcționează regulat ceea ce cauză constipație, durere de cap, lipsă de apetit séu alte bóle, pot conta la vindecare asigură prin folosirea cunoscutelor *prafuri seidlitz a lui Moll*. Cutii originale a 2 cor. se pot căpăta dílnic prin postă dela farmacistul *A. Moll* líferantul curții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciiile din provinciá se se cérá preparatul *A. Moll* provédut cu marca de contravenție și subscriere.

Școli de gospodărie rurala.

Față cu trebuința de a se înființa cât mai multe școli de gospodărie rurală pentru fete, școli cari să fie organizate după un anumit plan și s'conduse după anumite norme, d. Sp. Haret, ministrul cultelor și instrucțiunei publice, a luat cum spune „Voința Naț.” următoarea decisiune:

Școlile de gospodărie rurală vor da la cât mai multe fete, chiar la fete cu etate mai mare și la neveste tinere cunoscințe curat practice trebuitoare în gospodăria unei țărance ca: crescerea și îngrijirea vitelor și a pasărilor de curte, bucătăria, facerea pânei, grădinăria, pomologia, igiena, îngrijirea copiilor, crescerea viermilor de mătase, a albinelor țesăturile, cusăturile și haine țărănești pentru femei, bărbați și copii. Pe lângă aceste cunoștințe, nu se adaogă nici o teorie alta de cât lecturi pentru acelea ce știu să cetască, și lecții de adulți pentru acelea cari nu știu, ca să le învețe și pe ele a citi, decât e posibil.

Invățămîntul teoretic va consta mai ales în conferințe, în cari din auzite, se se caute a se procura auditórelor cunoștințe usuale țărănești și ceva noțiuni, fórtepuține, despre alte lucruri ce se pot găsi utile pentru ele.

În școlile de gospodărie rurală se vor primi ca auditóre ori-cine se va prezenta. Nu se vor cere examenele de admitere, nu se va da nici un concurs și nu se va elibera nici un certificat de frecuentare sau absolvire.

Școlá va tinde a fi imaginea cât mai exactă a unei bune gospodării de țeran mijlociu. Va trebui să aibă vaci și boi, capre, oi, porci, pasări de curte, stupi, viermi de mătase, etc. Elevele vor face singure toate lucrările gospodăriei, afară de munca agricolă la câmp, pentru care se vor tocmi lucrători, însă tot sub supravegherea elevelor. Localurile de școlá vor fi cât mai reduse și de loc luxóse; vor fi case și construcțiuni țărănești.

Lucrările școliei vor fi împărțite în lucrări de vară și de iarnă, cari să fac în casă.

Personalul se va compune dintr'o directoré și din maestrele necesare. Ca directoré se va alege o bună invetátóre, nu prea tînără (35—50 ani), care să fie cunoscută ca femeie energică și morală și va dovedi că e o bună și pricepută gospodínă.

Măiestrele vor fi sátence, luate, pe cât se póte, din satele vecine cu școlá dér la nevoie și mai departe, și chiar din Transilvania séu Bucovina. Ele vor trebui să aibă cunoștințe temeinice de natură practică în unele din ramurile enumerate mai sus. Știința de carte nu e indispensabilă.

Directoréa detașată, va avé léfa și gradatiá sa de invetátóre, plus 40 lei díurnă lunară. Măiestrele vor primi 50—80 lei lunar, după invoială. Directoréa va avea și locuință; măiestrele de asemenea, în limitele posibilității.

Literatura și vieța.

— Fine. —

În jumétatea a doua a secolului 19 se scie, că literatura, presa dílnică și scena au ajuns sub stăpânirea aprópe exclusivă a Evreilor pe tot locul, unde se vorbește nemțesce. Nicăiri însă această stăpânire n'a ajuns la așa intensitate ca în Austria și în Viena. Ce urmări trebuie să aibă această împrejurare asupra acțiunei ómenilor — dată fiind influența literaturii asupra vieții de toate dílele — se póte aprecia destul de bine din slăbirea îngrijitoare a fidelității și credinței, a omeinei și cinstei în vieța publică și privată.

Esistă, ce e drept, o literatură nobilă arică, compusă din operele germane ale străbunilor noștri înainte de invasiunea evrească, precum și din operele popórelor negermane, tot arice, cari au știut să țină mai bine la distanță pe Evrei; și literatura această arică, cum o vedem reprezentată până în díua de astăzi în colecțiile atât de ușor accesibile ale bibliotecelor Reclam, Engelhorn și Kürschner, ne face a crede, că réul nu este încă tocmai incurabil, însă ceea-ce este modern în literatura această, nu este specific german, ér ceea-ce este german, nu este modern, așa că aici este un abis dureros, căci germanismul și arismul se raportă,

ca și cămașa cu surtucul, ér cămașa ímí este mai aprópe decât surtucul.

O literatură beletristică modernă și în același timp germană în toate încheieturile ei, astăzi nu esistă.

Causa acestei aparițiuni — díe unii — este destul de „lámurită”: „Evreii posed capitalul și cu acesta pressa, comerțul de cărți, teatrul; ei sunt singurii cumpărători de cărți, singurii spriginitori ai teatrului, cu un cuvânt, ei sunt intelectualii!“

Cât de absurd este această!

Décă un popor a ajuns în sclăvie politică, economică séu literară, cauza nu este decât în parte a se scrie pe contul puterii ívingetóruului, ci culpabilitatea cade în cea mai mare parte asupra slăbiciunei propriie. Fără slăbiciune nu esistă tárie.

Care póte să fie deci adevérata cauză a sclăviei literare, în care au ajuns Germanii?

Cel-ce a urmărit și priceput evenimentele de vr'o doué-deci de ani încóce, și a tras consecințele, trebuie să constate următoarele:

De când s'a redeșteptat consciența arică, remarcăm în tot locul, unde această consciență se manifestă în antisemitism concret și bine definit, succese mari și durabile cu deosebire în organizațiunea politică a Arilor și în jurnalisticá lor. Acolo însă unde ómenii nu sunt destul de pronunțați, nu vedem de cât vesteđire și vegetare ticálósă.

Adevérata cauză a sclăviei literare este, că scriitorul aric nu îndrăznesce a se manifesta ca antisemit și a atinge bubă cea mare a timpului nostru, ci trece ímpasibil pe lângă íntregul complex de conflicte, ce rezultă din comerțul modern al Israelíților cu Teutonii și cari conflicte se ívesc dílnic atât în vieța practică, cât și în pressă: articole de fond, foiletóne, cronica dílei, partea economică, dările de semă despre tribunal și teatru și în anonțuri chiar.

Ce ne folosesc, decât poetul aric zurgăvesce cât se póte de fidel conflictele, ce le avem noi Arii íntre noi, decât această o face íntro epocă, când vieța practică ne strigă dílnic și în fie-care cés, că Hanibal este înaintea porților?

Filosoful Dühring tratând cestiunea evrească a pronunțat o sentință disprețuitoare asupra beletríștilor germani. Acesta ne ustură, ce e drept, și totuși Dühring are dreptate. Ei sunt une-ori mărmi intelectuale, nici-odată însă morale; ei au un-ori spirit, nici-odată însă noblețá de suflet și mărime de caracter. Arta umblă după pâne, ér coșul cu pânea íl ține Israel în mână. Se ne aducem numai aminte de Sudermann și dramele lui!

Acesta are valóre numai când vorbim despre cei mari. Cei míțitei se opresc cu respect în fața unei devise, care díce: „În artă nu se póte face antisemitism!“

Le-ar conveni de minune, firesce, decât colosalul material, ce rezultă din multele conflicte íntre Israel și Teut — ar fi dat la o parte din domeniul beletristică prin devisa de mai sus. Li-ar conveni, fiind-că beletrismul pėtrunde în masse și câștigă pentru o idee „femeile, pe când partea economică-politică și istorică a acestei cestiuni nu provócă vr'un interes mai mare.

Și tocmai aici ar fi adevératul teren modern pentru literatura germană! Aici nu e nevoie de sărituri intelectuale paradoxale și de aprofundări psihologice tal-mudiste, séu de erotică grețósă, spre a captiva interesul. Vechile forme estetice sunt încă în picioare, însă ce folos, decât materialul acesta cu desevérșire modern din vieța noastră culturală nu e permis să fie atins și astfel rămáne la suprafața pseudo-modernismul grețós, căruia cu drept cuvânt i-s'a dat numele de „goút juif“.

Sé nu se facă antisemitism în artă? Ei bine, óre nu este íntreaga vieța obiect al artei? Sé nu fie permis a lua subiecte din vieța și încă de acolo, unde ne ustură mai strășnic? Poetul german sé póta trata și critica pe domnitori și nobilime,

pe preoți și ofițeri, funcționari și cetățeni lucrători și țeraoi — numai numele lui Israel sé nu-l ia în deșert?

Da, însă „tendința“?

Dér pentru numele lui Dumneșeu, a esistat vr'o dată operă de artă fără tendință, adevă fără íncalinare, direcție, íntențiune, țintă, scop? Și óre nu sunt pie-sele cele mai tendențioase: „Íntigă și amor“ și „Hoții“, cele mai pulsante din íntreaga literatură universală?

Insuși Shakespeare a íntrodus antisemitismul în artă prin „Shylock“ și Hauff prin „Jud Süss“, cărora le-au urmat Eliot Rochefort, Gyp, Glagau, Türk, Domanig, etc. etc.

Cu idile și cu alte scrieri indiferente nici odată nu se va elimina spiritul dominant din literatură, de care așa de mult ne jeluim. De ce sé nu fie antisemitism în literatură, când de la „Nathan“ al lui Lessing până la Heine, Börne, Blumenthal Lindau, Herzl, Schuitzler și alți evrei literatori s'a făcut atăta semitism, în cât un Evreu renunțat a putut să esclame „Nu mai esistă literatură germană, ci numai literatură evrească în limba germană!“

Și frasa această este atât de adevérată, în cât până și figurile mari literare de origine arică, ca: Sudermann, Hauptmann, Wolzogen, Hartleben, Bierbaum — numai la aparență sunt neutrale, în realitate își renégă originea și aduléză pe Israel.

J. J. J.

Bibliografie.

„Cartea durerii“ de *Bougaud* tradusă din originalul frances de Iacob A. *Nicolescu*. Editor Dr. E. *Daianu*. Clușiu. Tipografia „Carmen“ Petru P. Barițiu. 232 p. 8°. Prețul 1 cor. 50 b. Legată în pânză 2 cor. 50 b.

Cartea această s'a publicat íntăi în foiletonul diarului „Dreptatea“, ce apărea la Timișóra, de unde d-l Dr. *Daianu* a scos-o în ediție separată. Așa cum ni se prezintă astăzi, este în ediția II, ceea-ce este o dovadă că a fost ímbrățișată de public. Este de dorit ca editorul să fie sprijinit în rívna sa de a ínclocui în familiile române lectura streină cu cărți bune românesce.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 8 Septemvrie. Ministeriul de marină a dat ordin către toți ofițerii activi și din reserva flotei Mării baltice, să fie gata de plecare în trei zile.

Londra, 8 Septemvrie. După lupta de la Yantai *Kuropatkin* n'a avut lupte mai mari cu Japonessii și numai ariergarda lui a fost espusă la atacuri neíntreprupte din partea trupelor din avangarda lui *Kuroki*. Retragerea Rușilor a acoperit o artileria și cavaleria. Avangardele lui *Kuropatkin* au sosit deja la Mukden, ér trupele de trenuri au trecut deja peste riul Hunko. Rușii speră să trecă nevătămăți peste acest riu.

Cronstadt, 9 Septemvrie. Țarul a trecut în revistă flota din marea baltică, care plécă în Extremul Orient.

Londra, 9 Septemvrie. Armata lui *Kuropatkin* a ajuns la Mukden, oraș pe care populațiunea chineză l'a părăsit. *Kuroki* merge spre Mukden.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil Traian H. Pop.

Dr. med. univ.

Franz Stiehler

foșt medic la spital.

Specialist pentru bóle interne, de copii și sexuale. — Dă consultațiuni dela 11—1 óre a. m. — Strada Mihail Weiss Nr. 9

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. *Descrisă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefată“), de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca redeșteptării noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În ierua anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acésta și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechii, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au eșcutat acest dans în tocmă după regulele și prescrierile originale, cum s'a eșcutat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei esplică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste regule și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român să pótă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adaus la finea broșurei și textul frumoșii și atrăgătoare muzice a „Romanei“, esplicând printre note toate mișcările dansului după tactele muzice. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenți între noi, a fost tot-deună o dorință viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în quart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (musica „Romanei“ cu esplicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Têrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 6 Sept. n. de 38.300 capete, la 6 Sept. au intrat 880 capete și au eșit 394 capete rămânând la 7 Sep. n. un număr de 38.586 capete.

Se notéză marfa ungurescă: veche grea dela — — — fil. tinéră grea dela 117—118 fil., de mijloc dela 116—117 fil. ușoră dela 117—118 fil. — Sêrbescă: grea 121—122 fil., de mijloc 119—120 fil., ușoră 116—117 fil. kilogramul

Nr. 14868—1904.

PUBLICAȚIUNE.

Pentru conferirea unui loc funcțional în asilul de neputincioși orășenesc din fundațiunea Werma-cher devenit în vacanță prin mórte prin acésta să eșcrie concurs.

Recurenții au a dovedi:

a) cu atestat estradat din partea căpitănatului orășenesc și aprobat din partea primarului și a parochului competent, că atât ei, cât și părinții, copiii și sotul de căsătorie al lor, obligați a-i sustinea sunt fără avere, adecă nu posed nici o avere

nici mobilă, nici imobilă, din care să pótă trăi fie și mai sărăcește.

b) cu atestat de indigenitate, că aparțin la Brassó;

c) cu atestat medical, că au devenit lipsiți séu că au vre-un defect corporal și că sunt neapți de căștig;

d) cu atestat de botez, că au trecut etatea de 40 de ani.

Rugările netimbrate astfel in- struite sunt a-se inainta magistratu- lui cel mult până la 24 Septemvrie a. c.

Brassó, 30 August 1904.

1—1,1496.

Magistratul orășenesc.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Odăi

elegant mobilate.

Fiind Sesonul de vară, terminat, se inchiriază odăi mobilate

în Villa Kertsch

cu prețuri reduse (dela 10 fl. până la 25 fl. pe lună). — Asemenea și o locuință elegant mobilată cu 4 odăi, bucatărie etc.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Mare deposit de pânzărie fabricat Schroll.

DESCHIDERE DE MAGAZIN!

Am onórea a aduce la cunoscința On. public, că **am deschis** pe piața din loc

Strada vămii nr. 21.
sub firma mea protocolată la tribunal, un

Magazin de mode pentru dame și bărbați.

Bogatul meu deposit l'am asortat cu cele mai nouă și moderne, Stofe de rochii pentru Dame și pentru haine bărbătești, și cu articoli de modă ce cade în bransă acésta. astfel că pot satisface și cele mai exagerate cereri.

Apelând la sprijinul On. public și asigurând un serviciu din cele mai solide, rămân

cu totă stima **FENYVESI M. LAJOS.**

Stofe englezesci pentru haine bărbătesci.

BLUSE stofa și de mătase.

Trusou pentru mirese.

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrișii administrațiunii. în cazul pu- blicării unui enunciu mai mult de odată se face scădémânt, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administra. „Gazetei Trans.“

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiecare cutiă este provédută cu marea de apêrare a lui A. Moll și cu subscrișia sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greu- tăților celor mai cerbicioșe la stomach și pânțee, în contra căreilor și acrelei la sto- mach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite bôle femesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce meru de mai multe decenii înócce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătórescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provédută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este fórte bine cunoscută ca un remediu popular cu de- osebite prin tras (frotat) alinã durerile de soldinã și reumatism și a altor urmări de rēcělã. Prețul unei sticlé originale plumbate, Coróne 1.90.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sãpun de copii și dame fabricat după metódu cel mai nou pentru cul- tivarea raționalã a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coróne 1.80. Fie-care bucată de sãpun, pentru copii este provédută cu marca de apêrare A. Moll.

Trimítarea principală prin

Farmacistu A. MOLL,

c. și r. furnisór al curții imperiale Viena, Tachlauben 9

Comande din provinciã se efectuează gític prin rambursã postalã.

La depozite se se cerã anumit preparatiunile provédute cu iscãlítura și marca de apêrare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neutãdter și engros la D. Eremia Nepoții.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provédut cu cele mai bune mijlócce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté eșcuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚA,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulari, Scrisori.

Couverts, în tola mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în eta- giul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop și la Eremias Nepoții.